

TEXTE ADOPTATE

P9_TA(2021)0252

Situația din Haiti

Rezoluția Parlamentului European din 20 mai 2021 referitoare la situația din Haiti (2021/2694(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Haiti, în special rezoluția sa din 19 ianuarie 2011 referitoare la situația din Haiti la un an după cutremur: ajutorul umanitar și reconstrucția¹, rezoluția sa din 8 februarie 2018 referitoare la sclavia copiilor în Haiti² și rezoluția sa din 28 noiembrie 2019³,
- având în vedere declarația din 24 martie 2021 a președintelui Consiliului de Securitate al ONU referitoare la Haiti,
- având în vedere raportul Biroului integrat al ONU din Haiti (BINUH) din 11 februarie 2021,
- având în vedere Declarația universală a drepturilor omului din decembrie 1948,
- având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP) din 16 decembrie 1966,
- având în vedere Convenția americană privind drepturile omului,
- având în vedere Convenția ONU cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989,
- având în vedere principiile fundamentale ale ONU privind independența sistemului judiciar,
- având în vedere Carta universală a judecătorului și Statutul judecătorului ibero-american,
- având în vedere Acordul de la Cotonou,

¹ JO C 136 E, 11.5.2012, p. 46.

² JO C 463, 21.12.2018, p. 40.

³ Texte adoptate, P9_TA(2019)0074.

- având în vedere Constituția Republicii Haiti din 1987,
 - având în vedere raportul comun din 18 ianuarie 2021 al Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului și al BINUH, intitulat „Unrest în Haiti: Their impact on Human Rights and the State’s obligation to protect all citizens” (Tulburări în Haiti: impactul asupra drepturilor omului și a obligației statului de a proteja toți cetățenii),
 - având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât faptul că nu s-au organizat alegeri în octombrie 2020 a dus și la o guvernare prin decrete, existând relatări privind tentative eșuate de lovituri de stat care arată că există o instabilitate politică și socială din ce în ce mai mare în Haiti;
 - B. întrucât opoziția politică și grupuri ale societății civile susțin că mandatul președintelui Moïse s-a încheiat la 6 februarie 2021, astfel cum a hotărât Consiliul Superior al Magistraturii din Haiti, și insistă să fie numit un președinte interimar; întrucât Jovenel Moïse refuză să se retragă deoarece consideră că mandatul său a început în februarie 2017, după un al doilea scrutin desfășurat în 2016, scrutinul anterior fiind contestat din cauza acuzațiilor de fraudă;
 - C. întrucât mii de cetățeni din Haiti protestează din 14 ianuarie 2021 încoace împotriva prelungirii cu un an a mandatului președintelui Moïse și împotriva referendumului; întrucât protestele sunt reprimare prin forță;
 - D. întrucât din cauză că nu s-au organizat alegeri la timp în 2019, mandatul tuturor membrilor Camerei Deputaților și a două treimi din membrii Senatului s-a încheiat în ianuarie 2020, iar mandatul tuturor primarilor s-a încheiat în iulie 2020; întrucât de atunci președintele Moïse conduce prin decrete, iar multe dintre acestea i-au consolidat puterea ca președinte; întrucât președintele Moïse a programat alegeri parlamentare, locale și prezidențiale pentru 19 septembrie 2021;
 - E. întrucât la 5 ianuarie 2021, președintele Moïse a decretat organizarea unui referendum constituțional la 27 iunie 2021 și și-a confirmat recent decizia, în pofida protestelor din țară, dar și ale comunității internaționale; întrucât reforma constituțională propusă ar concentra și mai mult puterile executive; întrucât Constituția Republicii Haiti prevede la articolul 284.3 că alegerile generale pentru modificarea Constituției sunt strict interzise; întrucât mii de haitieni au ieșit de atunci în stradă în semn de protest împotriva organizării referendumului;
 - F. întrucât la 6 mai 2021, UE a anunțat că nu va finanța organizarea referendumului programat pentru 27 iunie 2021 în Haiti și nici nu va trimite observatori pentru monitorizarea acestuia, considerând că procesul nu este suficient de transparent și democratic, într-o țară puternic afectată de insecuritate și instabilitate politică;
 - G. întrucât Grupul central pentru Haiti (alcătuit din reprezentantul special al secretarului general al ONU, ambasadorii Braziliei, Canadei, Franței, Germaniei, Spaniei, Uniunii Europene și Statelor Unite ale Americii și reprezentantul special al Organizației Statelor Americane) și-a exprimat îngrijorarea că procesul de modificare a Constituției nu a fost suficient de incluziv, participativ și transparent;

- H. întrucât rezultatele sondajului din Senat și un raport al Curții Superioare de Conturi din Haiti au considerat că președintele Moïse a fost implicat într-un caz de delapidare și fraudă, presupunându-se că a primit fonduri din programul PetroCaribe;
- I. întrucât judecătorul la Curtea Supremă din Haiti, Yvickel Dieujuste Dabrésil, a fost arestat la 7 februarie 2021 împreună cu alte 18 persoane și acuzat de conspirație împotriva guvernului; întrucât judecătorul Dabrésil a fost eliberat la 11 februarie 2021, dar celelalte 17 persoane se află încă în detenție;
- J. întrucât la 8 februarie 2021, președintele Moïse a emis un decret prin care a dispus „pensionarea” a trei judecători de la Curtea Supremă (judecătorii Yvickel Dieujuste Dabrésil, Joseph Mécène Jean-Louis și Wendelle Coq Thelot) și a emis un alt decret câteva zile mai târziu, numind trei noi judecători la Curtea Supremă, fără a urma procedurile prevăzute de lege; întrucât, ca răspuns, personalul din sistemul judiciar a început luni, 15 februarie 2021, o grevă pe durată nedeterminată;
- K. întrucât în martie 2021, regimul haitian a arestat un înalt ofițer de poliție, agravând astfel exponențial criza constituțională din țară;
- L. întrucât în ultimele luni Haiti s-a confruntat cu o creștere bruscă a actelor de violență, cum ar fi răpirile, violurile, omuciderea și masacrele, comise în cea mai mare parte de bande armate care acționează în condiții de impunitate aproape totală; întrucât în primele trei luni ale anului 2021, 117 persoane au fost ucise și 142 răpite; întrucât numai în aprilie 2021 s-au înregistrat 91 de cazuri de răpire;
- M. întrucât răpirea din Port-au-Prince, la 11 aprilie 2021, a mai multor membri ai clerului catolic (ulterior eliberați) care lucrează pentru binele populației locale a șocat profund opinia publică haitiană și internațională și a dus la intensificarea demonstrațiilor împotriva guvernului actual;
- N. întrucât din 2015 încoace, peste 300 000 de persoane au părăsit țara; întrucât intensificarea violențelor și deteriorarea securității în această țară au dus la o creștere puternică a numărului de solicitanți de azil din Haiti, în special în Guyana Franceză, precum și la plecarea multor ONG-uri internaționale și umanitare din Haiti;
- O. întrucât în ultimii ani Haiti a fost afectată de mai multe valuri de mobilizări masive împotriva costului ridicat al vieții, a autoritarismului și a corupției; întrucât actuala criză politică este legată de deteriorarea tuturor indicatorilor sociali, economici, de securitate și privind drepturile omului și proporțională cu această deteriorare; întrucât sărăcia s-a accentuat, accesul la servicii sociale de bază, care era deja redus, a scăzut și mai mult, iar într-un interval de doi ani, insecuritatea alimentară aproape s-a dublat, afectând în prezent milioane de haitieni; întrucât Haiti este singura țară de pe continentul american care face parte din țările cel mai puțin dezvoltate; întrucât Haiti, clasată pe locul 170 în lume conform indicelui dezvoltării umane pe 2019 al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), are permanent nevoie de ajutor umanitar și ajutor pentru dezvoltare și rămâne cea mai săracă țară de pe continentul american și unul dintre cele mai sărace state din lume, 59 % din populație trăind sub pragul național de sărăcie; întrucât corupția de la nivelul guvernului este scăpată de sub control, iar în clasamentul realizat de Transparency International privind indicii de percepție a corupției din 2018, Haiti ocupă locul 161 din cele 180 de state monitorizate;

- P. întrucât, în perioada august 2020-februarie 2021, aproximativ patru milioane de persoane¹ din Haiti se confruntau cu o insecuritate alimentară acută; întrucât declinul economic, recoltele slabe, uraganul Laura (la 23 august 2020) și pandemia de COVID-19 sunt unii dintre principalii factori care au exacerbât situația securității alimentare;
- Q. întrucât tulburările și haosul birocratic au căpătat amploare, perturbând introducerea vaccinului împotriva COVID-19 în Haiti, ceea ce a condus la creșterea riscului de decese și a împiedicat țara să respecte calendarul luptei împotriva virusului la nivel mondial; întrucât gestionarea neadecvată a pandemiei de COVID-19 nu a făcut decât să contribuie la problemele sociale de bază deja existente;
- R. întrucât Haiti a primit un ajutor fără precedent din partea comunității internaționale pentru a finanța reconstrucția după cutremurul din 2010; întrucât în prezent aceste eforturi nu sunt vizibile în niciun fel pentru populația din Haiti, ceea ce stârnește temeri privind o proastă guvernare și o gestionare defectuoasă gravă a fondurilor;
- S. întrucât, ca urmare a gestionării defectuoase a fondurilor internaționale primite, a taxelor ridicate de școlarizare, combinate cu numărul mare de familii cu venituri mici precum și cu nivelul scăzut al învățământului disponibil, aproximativ jumătate din haitienii în vârstă de peste 15 ani sunt analfabeți; întrucât, din cauză că tulburările și pandemia au continuat să escaladeze și din cauza impactului acestora asupra vieții de zi cu zi a haitienilor, 70 % dintre copiii haitieni nu merg la școală; întrucât, în întreaga țară, cel puțin 350 000 de copii și tineri nu frecventează învățământul primar și secundar;
- T. întrucât sistemul Restavèk, o formă modernă de sclavie, este încă uzual în Haiti; întrucât acest sistem înseamnă că, în gospodăriile sărace, părinții își trimit copiii să trăiască în alte familii și să lucreze pentru acestea, ca servitori; întrucât acești copii suferă adesea abuzuri și rele tratamente și nu au acces la educație;
1. îndeamnă autoritățile haitiene să organizeze alegeri legislative, locale și prezidențiale libere, echitabile, transparente și credibile și să garanteze o securitate sustenabilă pe parcursul acestor procese electorale; reamintește că UE nu trebuie să ofere sprijin financiar și tehnic pentru procesele electorale cât timp nu sunt întrunite condițiile de transparență, echitate și democrație; reamintește că numai un proces electoral credibil, transparent, participativ și pașnic poate depăși criza politică prelungită din Haiti;
 2. subliniază importanța unui sistem judiciar independent și mai accesibil și invită guvernul haitian să respecte Constituția haitiană din 1987, în special articolul 284.3, să respecte principiile fundamentale ale democrației și să consolideze statul de drept; reiterează rolul esențial al participării depline, egale și semnificative a femeilor și al incluziunii tuturor haitienilor, inclusiv a tinerilor, a persoanelor cu dizabilități și a societății civile în procesele politice din Haiti;
 3. insistă cu fermitate asupra faptului că autoritățile haitiene trebuie să își intensifice eforturile de a pune capăt ciocnirilor între bande, precum și atacurilor armate asupra civililor și a autorităților de aplicare a legii și să îi aducă pe cei responsabili în fața justiției, în procese echitabile;

¹ potrivit datelor din Cadrul integrat al clasificării securității alimentare (IPC).

4. își reiterează profunda îngrijorare cu privire la deteriorarea situației umanitare, politice și de securitate din Haiti; condamnă cu fermitate toate încălcările drepturilor omului și actele de violență, în special intensificarea răpirilor, a traficului de copii către Republica Dominicană, a omuciderilor și a violurilor și subliniază că este necesar să se combată violența împotriva femeilor, fetelor și persoanelor în vârstă; condamnă cu fermitate răpirea mai multor membri ai clerului catolic luna trecută la Port-au-Prince; reamintește că violențele din Haiti sunt strâns legate de bandele armate, dintre care unele sunt sprijinite și finanțate de oligarhia locală; solicită un răspuns imediat și coordonat din partea autorităților haitiene pentru a preveni violența, a aborda cauzele profunde ale acesteia și a pune capăt impunității celor responsabili; reamintește că reforma sistemului judiciar și lupta împotriva corupției trebuie să rămână o prioritate;
5. solicită o anchetă independentă cu privire la cazul masacrului din La Saline și al violențelor similare; solicită ca toți autorii acestor crime să fie aduși în fața justiției și să beneficieze de un proces echitabil;
6. condamnă presupusa utilizare a forței mortale împotriva protestatarilor și arestările și detențiile arbitrare; condamnă violența împotriva jurnaliștilor; îndeamnă guvernul haitian să pună capăt practicii detenției preventive prelungite; invită autoritățile haitiene să respecte drepturile fundamentale, libertatea de exprimare și libertatea de asociere;
7. își reiterează sprijinul ferm pentru toți apărătorii drepturilor omului și ai mediului din Haiti și pentru activitatea lor;
8. solicită autorităților haitiene să asigure o mai bună guvernanță la toate nivelurile statului și societății, inclusiv lupta împotriva corupției și a clientelismului; solicită insistent Comisiei să se asigure în mod sistematic că toate ajutoarele, inclusiv cele umanitare, sunt monitorizate în mod eficient pentru a se asigura că sunt utilizate pentru proiectele specifice cărora le sunt destinate;
9. solicită autorităților haitiene să elimine suspiciunile de fraudă și de gestionare defectuoasă a fondurilor internaționale primite în urma cutremurului din 2010 și să pedepsească făptașii;
10. solicită un audit și un raport al Curții de Conturi Europene cu privire la modul în care sunt cheltuite fondurile UE în Haiti, în special având în vedere recente acuzații de corupție și raportul Curții Supreme de Conturi din Haiti;
11. invită Uniunea Europeană să continue să ofere finanțare pentru Haiti pentru a aborda insecuritatea alimentară gravă și malnutriția care au fost exacerbate de pandemia de COVID-19; invită, de asemenea, serviciile relevante ale Uniunii Europene să asigure monitorizarea și gestionarea adecvată a ajutorului european, astfel încât acesta să aducă beneficii directe populației aflate în dificultate;
12. regretă faptul că Haiti nu a parcurs etapele necesare pentru a primi vaccinuri împotriva COVID-19; îndeamnă autoritățile haitiene să ia măsurile necesare pentru primirea vaccinurilor;
13. apreciază alocarea sumei de 17 milioane EUR de către UE pentru a sprijini persoanele cele mai vulnerabile din Haiti și din alte țări din zona Caraibilor; invită Comisia să acorde în continuare prioritate ajutorului umanitar pentru Haiti; invită Comisia să se

asigure că furnizarea de ajutor umanitar pentru Haiti este corelată în mod eficient cu strategia sa de dezvoltare;

14. solicită să se pună capăt practicii Restavèk; invită guvernul haitian să pună în aplicare măsuri care să garanteze înregistrarea și protecția copiilor, atât din punct de vedere fizic, cât și psihologic, și să introducă educația obligatorie; invită UE să coopereze cu guvernul haitian pentru a pune în aplicare un cadru legislativ de protecție a drepturilor copiilor;
15. solicită guvernului haitian să asigure starea de bine a cetățenilor săi, în toate modurile esențiale; subliniază că, în caz contrar, s-ar putea produce un exod ireversibil al creierelor, iar Haiti nu ar mai putea funcționa;
16. își exprimă îngrijorarea cu privire la sosirea masivă în Guyana Franceză a unor resortisanți haitieni care solicită azil sau care se află în situație neregulamentară și invită UE să sprijine teritoriile europene din regiune în consolidarea măsurilor de combatere a traficului de ființe umane;
17. reiterează că este important să se ia măsuri internaționale armonizate, coordonate și consolidate pentru a sprijini populația din Haiti; subliniază că este important să se continue sprijinul UE și internațional pentru Haiti pentru a contribui la crearea condițiilor pentru alegeri pașnice și democratice, precum și pentru a asigura stabilitatea, dezvoltarea și autonomia economică pe termen lung a țării;
18. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, reprezentantului special al UE pentru drepturile omului, Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului și Secretarului General al ONU, Consiliului de Miniștri și Adunării Parlamentare Paritare a Organizației statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific-UE, instituțiilor Cariforum și autorităților haitiene.